

Yksikön toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksikkö Leppäsuo-Lapinlahti

Helsinki

Toimintasuunnitelman rakenne

- Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen
- Työtämme ohjaavat yhteiset arvot
- Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen
- Oppimisympäristö
- Leppäsuo-Lapinlahden toimintakulttuuri
- Laaja-alainen osaaminen
- Oppimisen alueet
- Sensitiivinen kohtaaminen/vuorovaikutus
- Luonto kaupungissa
- Yhteistyö ja viestintä
- Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

- Varhaiskasvatussyksikkö Leppäsuu-Lapinlahden toimintasuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 2018 sekä Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan 2019.
- Toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta Leppäsuu-Lapinlahdessa pedagogisesti käytännössä toteutetaan. Toimintasuunnitelma on ytimekäs käytännön varhaiskasvatustoiminnan kuvaus.
- Yksikön toimintasuunnitelma laaditaan toimintakaudelle ja siihen kirjataan toimintakauden varhaiskasvatuksen painopistealueet ja kehittämiskohteet.
- Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä perheen kanssa Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.
- Ryhmäkohtainen toiminnan suunnittelu perustuu lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaprosessista saatuun tietoon, yksikön toimintasuunnitelmaan, Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä Vasu perusteisiin.

Työtämme ohjaavat yhteiset arvot

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021

Vasuperusteissa määritellyt arvot:

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

- Otamme uudet perheet yksilöllisesti vastaan jakamalla huoltajalle aloitustiedotteen, sopimalla ryhmään tutustumisajan sekä aloituskeskusteluajan, esittelemällä ryhmän toimintaa ja tilat.
- Tutustuminen uuteen ryhmään huoltajan kanssa voi kestää muutamasta päivästä viikkoon perheen tarpeet huomioiden. Tutustumisjaksolla lapsi tutustuu oman ryhmänsä tiloihin ja aikuisiin. Jakson tavoitteena on, että lapsi kokee oman ryhmänsä turvallisena ja on valmis jäämään lapsiryhmään ilman huoltajaansa.
- Varhaiskasvatuskeskustelu pidetään lapsen sopeuduttua ryhmään, kuitenkin kahden kuukauden sisällä päivähoiton aloittamisesta.

Oppimisympäristö

- Käytössämme on monipuolisesti koko varhaiskasvatusyksikön tilat. Ryhmät pedagogisesti suunnittelevat ja muokkaavat tiloja ja toimintaa tukemaan lapsen oppimista. Yksikössämme on mm. jumppasali, kotileikkihuone ja kotikeittiö. Päiväkodissämme hyödynnetään käytäviä toimintatiloina ja useat ryhmät kulkevat päivittäin portaita.
- Yksiköllämme on käytössä sisäpiha sekä Perhonkadun puisto päivittäiseen ulkoiluun. Oppimisympäristöämme ovat päiväkodin sisätilojen lisäksi myös puistot sekä kaikki lähialueen palvelut. Kuljemme lähiympäristössä rattailla, kävellen ja eri julkisia kulkuneuvoja käyttäen. Päiväkotimme sijainti on keskeinen ja lähellä on sekä luontoa että kulttuuripalveluita.
- Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettu huomioon lasten mielenkiinnonkohteet. Lasten leikkejä sekä toimintaa havainnoidaan ja tiloja muokataan pedagogisten tarpeiden mukaan. Vuorovaikutuksessa lasten kanssa arvioidaan tilojen toimivuutta ja mielekkyyttä. Lelut, pelit ja muut tavarat sekä materiaalit ovat lapsen nähtävillä ja saatavilla.
- Säännöllisellä päivärytmillä luomme lapselle turvallisen oppimisympäristön. Päivittäin toistuvat toiminnot tukevat lapsen omatoimisuutta ja ymmärrystä päivän kulusta.

Leppäsuo-Lapinlahden toimintakulttuuri

- Yksikkömme toimintakauden 2019-2020 kehittämiskohde on arjen liikkumisen lisääminen. Osallistumme Ilo kasvaa liikkuen –hankkeeseen ja hyödynnämme Ilo kasvaa liikkuen –materiaaleja toiminnassamme.
- Kevätkaudella 2020 järjestämme yksikössämme arkiliikuntaa lisäävät teemaviikot: ”Liikuskeluviikot”, kannustamme perheitä käyttämään portaita hissien sijasta, sekä kulkemaan yksikköömme kävellen tai pyöräillen. Kevään kehittämispäivänä arvioimme ”Liikuskeluviikkojen” onnistumista mittaamalla lasten arkiliikkumista ennen ja teemaviikkojen aikana aktiivisuusmittareita käyttäen. Järjestämme huoltajille ”Liikuskeluviikkojen” päättäjäiskahvit, joiden aikana keskustelemme liikkumisen tärkeydestä arjessa.
- Henkilöstö on läsnä arkisissa tilanteissa, esimerkiksi: leikissä, siirtymätilanteissa, ruokailuhetkillä ja ulkoiluissa. Henkilöstö tukee lasten leikin kulkua ikätaso ja kiinnostuksen kohteet huomioiden.

- Tärkeää lapsen osallisuudessa meille on se, että lapselle tulee tunne ja kokemus siitä, että hän saa vaikuttaa ja äänensä kuuluviin. Lapsen osallisuutta lisätään havainnoiden, keskustellen ja yhdessä lasten kanssa suunnitellen.
- Ryhmien välinen yhteistyö toteutuu yhteistä toimintaa suunnitellen ja järjestäen; yhdessä ulkoillen, yhteisissä lauluhetkissä, juhlissa, retkeillen, toisissa ryhmissä vierailen. Näiden lisäksi meillä on vuoden yhteisenä tapahtumana yhteisestä järjestettävä tonttujumpparata.
- Pienryhmätoiminnan avulla tarjoamme lapselle rauhallisen oppimisympäristön, jotta lapsi saa yksilöllisesti tarvitsemansa edellytykset oppimiselle. Pienryhmien kautta tuemme uusien kaverisuhteiden luomista, lapsen yksilöllistä kehitystä ja syvempää tutustumista mielenkiinnon kohteisiin.

Laaja-alainen osaaminen

Leppäsuo-Lapinlahden laaja-alaisen osaamisen painotusalueet toimintakaudella 2019-2020:

- Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon lapsen mielipiteet, kiinnostuksen kohteet sekä kehitystaso. Keskustelemalla ja lasta havainnoimalla aikuinen selvittää lapsen mielenkiinnon kohteita.
- Hyödynnämme lähiympäristöä pedagogisesti suunniteltuun toimintaan, esimerkiksi tutkimalla liikennemerkkejä, kadulta löytyviä kirjaimia ja tuemme kielenkehitystä nimeämällä ja sanottamalla ympäristöä. Käymme vuoden aikana eri kulttuurikohteissa.
- Varhaiskasvatusyksikössämme harjoitellamme toimimaan ryhmässä, jossa on erilaisia ihmisiä ja arvoja. Lapset opettelevat ajattelemaan asioita toisen näkökulmasta, esimerkiksi yhdessä leikin säännöistä sovittaessa, ristiriitatilanteita selvittellen sekä mielipiteistä keskustellen.

Oppimisen alueet

Leppäsuo-Lapinlahden nostot/kehittämisen alueet toimintakaudelle 2019-2020. Oppimisen alueet ovat kuvattu kattavasti Helsingin Vasussa.

Tutkin ja toimin ympäristössäni:

- Toimintaympäristömme on rakennettu niin, että se mahdollistaa lapselle vapaan leikin aikuisen tukemana. Lapsi saa kokeilla ja oppia kokemuksistaan. Aikuinen varmistaa fyysisesti ja henkisesti turvallisen leikkiympäristön.
- Liikkuessa yksikkömme lähiympäristössä opimme, kuinka toimimme oikeaoppisesti luonnossa ja kaupungissa.
- Liikkuessamme meillä on aikaa pysähtyä ihmettelemään ympäristöä. Huomioimme lasten kysymyksiä, havaintoja ja ajatuksia. Sen lisäksi aikuinen kiinnittää lasten huomion ympärillä oleviin asioihin. Ympäristöstä havainnoimme lukumääriä, muotoja ja värejä sekä liikennemerkkien ja opasteiden tunnistamista.

Kasvan, liikun ja kehityn:

- Pidämme tärkeänä lapsen monipuolista liikkumista lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukena. Päiväkodin jokaisella ryhmällä on oma esillä oleva liikuntasuunnitelma, jota päivitetään vuosittain tai tarvittaessa vastaamaan ryhmän tarpeita. Hyödynnämme toiminnassamme monipuolisesti päiväkodin sisätiloja ja lähiympäristöä. Lapsi liikkuu päivän aikana monipuolisesti mm. portaita nousten, palloillen, kävellen, juosten ja hyppien.
- Lasta kannustetaan tutkimaan ja maistelemaan uusia makuja sekä syömään terveellisesti ja monipuolisesti. Takaamme lapselle mahdollisuuden lepäämiseen ja rauhoittumiseen. Hyväksymme kaikki tunteet ja harjoittemme tunnistamaan ja käsittelemään niitä.

Sensitiivinen kohtaaminen/vuorovaikutus

- Huomioimme lapsen aloitteet ja reaktiot.
- Olemme vuorovaikutuksessa lapsen kanssa lapsen tasolla.
- Kuuntelemme lapsen tunnetiloja ja autamme sanoittamaan lapsen tunteita ja keskustelemme hankalista tilanteista lapsen kanssa.
- Opimme tuntemaan ryhmämme lapset ja heidän yksilölliset tarpeensa sekä huomioimme ne ryhmän toiminnassa.
- Kunnioitamme lapsen omia toiveita. Kysymme ja havainnoimme, haluaako esimerkiksi syliin tai silitystä
- Annamme lapselle positiivista palautetta.
- Harjoitteleminen lapsen kanssa oman toiminnan arvioimista keskustellen. Päiväkodissa saa tehdä virheitä ja yrittää uudelleen.
- Jokainen perhe huomioidaan yksilöllisesti, huoltajia ja lapsia tervehditään henkilökohtaisesti lapsen tullessa päiväkotiin ja lähtiessä.
- Sensitiivistä kohtaamista arvioidaan ja dokumentoidaan koko yksikön yhteisissä sekä tiimien omissa kokouksissa. Vanhemmat arvioivat sensitiivistä kohtaamista yksikön omassa keväällä 2020 toteutettavassa kyselyssä.

Luonto kaupungissa

Leppäsuu-Lapinlahden toimintakauden 2019-2020 laaja-alainen ilmiöpohjainen projekti

- **Tavoite:** Jokainen ryhmä valitsee itselleen lähiympäristöstä oman luontokohteen, jossa vierailaan projektin aikana useamman kerran. Lapset oppivat havainnoimaan luontoa käyttäen eri aisteja (näkö, kuulo, haju, tunto).
- **Mitä tehdään:** Tutustutaan meneillä olevaan vuodenaikaan ja sen tuomiin muutoksiin luonnossa. Keskustelemme eri vuodenaikojen vaikutuksista ympäristössä. Jokainen ryhmä toteuttaa itselleen sopivalla tavalla toteutetun tuotoksen, esimerkiksi näyttelyn luontopaikasta löytyneistä materiaaleista, valokuva- tai taidenäyttelyn tai ryhmän yhdessä tekemän luontosadutuksen.
- **Miten tehdään:** Toteutetaan ikätasoisesti ja ryhmäkohtaisesti, käytetään erilaisia menetelmiä esimerkiksi: askartelu, valokuvaaminen, liikkuminen sekä sadutus. Projekti toteutetaan keväällä 2020 viikoilla 12 ja 13. Jokainen ryhmä järjestää pienen näyttelyn projektin päätteeksi, joka tehdään näkyväksi huoltajille.
- **Dokumentoidaan:** Instagram –päivityksillä, projektista tehdyn näyttelyn tallentamisella ja jokaisen ryhmän tiloista löytyvillä kuvilla tms. projektin kulusta.
- **Arviointi:** Ryhmien toteutukset projekteista käydään läpi henkilöstön kesken, kevään kehittämispäivässä arvioidaan projektin toteutumista.

Yhteistyö ja viestintä

- Järjestämme ryhmäkohtaisia tapaamisia huoltajien kanssa vähintään kerran vuodessa arvioinnin ja yhteistyön kehittämiseksi.
- Helsingin kaupunki järjestää sähköisen asiakaskyselyn jokaiselle huoltajalle säännöllisesti kehittääkseen varhaiskasvatusyksiköiden toimintaa. Kyselyn tulokset käsitellään yhteisesti henkilökunnan kesken ja kehitämme toimintaamme niiden pohjalta.
- Kehitämme tiimiemme toimintaa säännöllisten palaverien, keskusteluiden, kehittämispäivien, koulutuksien, dokumentoinnin ja jatkuvan toiminnan arvioinnin avulla.
- Kehitämme toimintaamme havainnoimalla lapsia ja reagoimalla heidän sanalliseen ja sanattomaan palautteeseen ottamalla heidän palautteensa huomioon ryhmäkohtaista toimintaa suunnitellessa.
- Järjestämme varhaiskasvatuskeskustelun yhdessä huoltajan kanssa vähintään kerran vuodessa ja arvioimme suunnitelman toteutumista yhdessä toimintakauden päätyttyä.
- Olemme yhteydessä huoltajaan päivittäisien keskusteluiden, säännöllisten sähköpostien, ilmoitustaulun, sosiaalisen median sekä tapaamisten kautta.

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

- Työntekijän itsearviointi kehityskeskusteluiden yhteydessä, tiimien toiminnan arviointi kehittämispäivissä, yksikön pedagogisissa kokouksissa sekä tiimien omissa viikoittaisissa kokouksissa.
- Lasten yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien pohjalta muotoutuu ryhmän suunnittelun pohja, johon työntekijät kirjaavat miten Helsingin vasu toteutuu omassa ryhmässä. Toimintasuunnitelmaa arvioidaan toimintakauden aikana ja muokataan tarpeen mukaan.
- Dokumentoimme päiväkodin arkea varhaiskasvatussuunnitelmien, neuvolan havainnointimallien ja lapsihaastatteluiden, sosiaalisen median ja taideteoksien esille laittamisen avulla.
- Dokumentoimme yksikkömme arkea esimerkiksi jokaisen ryhmän oman Instagram –tilin kautta. Lapsen on helppo kertoa huoltajalleen päivän tapahtumista kuvien avulla. Jokainen ryhmä toteuttaa pedagogisen Instagram –julkaisun kuukausittain, jolla tuodaan pedagogiikka näkyvämmäksi huoltajille.